

יבמות מט. (המשנה) עד נ. (סוף הפרק)

ביאורי מושגים

הסתירה השלישית – מנשה מצא שלוש סתירות בין ישעיהו למשה. את הסתירה השלישית הגמרא לא מיישבת. הגמרא מביאה מח' תנאים בעניין זה. נראה שפתרון הסתירה השלישית תלוי בהנהגתו של הקב"ה את העולם שפועלת לעיתים במידת הדין ולעיתים במידת הרחמים ולכן שתי התשובות נכונות. במידת הדין ה' לא משנה את מספר ימיו של אדם (וזהו שאמר משה – את מספר ימיך אמלא) ואילו בהנהגת מידת הרחמים ה' משנה את ימיו של אדם (ולכן ישעיהו הוסיף לחזקה שנים)

משנה + ברייתא

מאילו איסורים הולד ממזר

- ר' ישבב: כל איסורי עשה ולא
- ר' סימאי: איסורי לאו
- ר' עקיבא: איסורי לאו של קירבה,
- ר"ש התימני: איסורי כרת,
- ר' יהושע: איסורי מיתות בית דין

הערות:

- א. הלכה כר"ש התימני
- ב. בן עזאי דייק ממגילת יוחסין כר' יהושע

איסורי אחיות

בכל מקרה שבו אישה אסורה משום אחותה (אחות אישה, אחות גרושה, אחות חלוצה, אחות זקוקה וכיו"ב)
- אם מתה האחות – האישה מותרת

את חלק זה ניתן ללמוד מפשט הפסוקים

מניין יודעים מיהו ממזר

לא יקח איש את אשת אביו ולא יאלף כנף אביו... לא יבוא ממזל בקהל ה'

ר"ע: **כנף אביו** - זה איסור על אנוסת אביו (שאסורה בלאו)
- מכאן שממזר הוא מאיסורי לאו של קירבה,

ר"ס ור"י: התורה כתבה **אלף** - לרבות את כל איסורי הלאו (לפי ר"ס) או אפילו את כל איסורי העשה (לפי ר"י)

ר"ש התימני: **כנף אביו** - זה איסור על זקוקת אביו (שאסורה בכרת)
- מכאן שממזר הוא מאיסורי כרת,

ר' יהושע: **את אשת אביו** - התורה חזרה על איסור אשת אביו (שאסורה במיתת ב"ד) למרות שאיסור זה כבר נאמר
- מכאן שממזר הוא מאיסורי מיתת ב"ד

כשהולד ממזר – הקידושין לא תופסים

לכן כשהקידושין תופסים (נידה, סוטה, ושומרת יבם לפי שמואל) – הולד לא ממזר (גם אם האיסור חמור)

טענותיו של מנשה כלפי ישעיהו (סבו)

- א. משה קבע ש**לא יראני האדם וחי'** – וישעיהו אמר **'אראכה את ה'**
- ב. משה קבע ש **'א' כה'... ככל קוראניו'** – וישעיהו אמר **'דעל ה' כהמא'ו'**
- ג. משה קבע שלא ניתן להוסיף על שנות האדם – וישעיהו הוסיף לחזקה 15 שנה

התשובה לסתירה:
משה התייחס לראייה גלויה של ה'.
ישעיהו ראה רק התגלות של ה'

התשובה לסתירה:
משה התייחס לציבור שנענה תמיד
ישעיהו התייחס ליחיד שבעשרת ימי
תשובה ה' קרוב אליו

סתירה זו שנויה במח' תנאים
חכמים: ניתן להוסיף ולהפחית שנים,
ר"ע: לכל אחד יש זמן חיים קצוב שאינו ניתן לשינוי